

Rašeliništní mechorosty Českomoravské vrchoviny

Táňa Štechová, Eva Holá, Alžběta Manukjanová

výsledky 2016-2017

Sphagnum obtusum (rašeliník tupolistý)

Rašelinič *Sphagnum obtusum* (PR Rašeliniště Kaliště). Foto: E. Holá.

Sphagnum obtusum je statný zelený rašeliník, který nelze bez mikroskopu bezpečně rozeznat od velkých forem běžného druhu *S. flexuosum*, který osidluje stejná stanoviště. ***S. obtusum* roste v silně zamokřených částech lučních rašelinišť se stabilním vodním režimem, nenajdeme jej na vrchovištích ani v lesích.**

Kategorie ohrožení (LR-nt / rLR-nt)

Druh je na území Českomoravské vrchoviny vzácný, většina nalezených populací byla poměrně malá. **Patří mezi indikátory zachovalosti rašelinných luk – byl nalezen pouze na lokalitách, kde v minulosti nedošlo k výraznému narušení vodního režimu.** Chybí přesnější údaje o historickém rozšíření, ale dá se předpokládat, že byl v minulosti výrazně hojnější.

Rozšíření

Sphagnum obtusum je vzácně rozšířen po vhodných stanovištích po celé České republice, **centrem jeho současného výskytu je Třeboňsko a Českomoravská vrchovina.** V cílovém území byl zaznamenán na 8 lokalitách – 7 lokalit je na Jihlavsku a 1 ve Žďárských vrších. Vzhledem k tomu, že druh lze spolehlivě determinovat pouze mikroskopicky, jsou informace o velikosti populací velmi přibližné. Prokazatelně velká populace (desítky až stovky m²) se dosud zachovala v PR Rašeliniště Kaliště. S velkou pravděpodobností druh roste i na dalších lokalitách se zachovalým vodním režimem, nedá se ale předpokládat, že by po intenzivním průzkumu a mikroskopické determinaci herbářových sběrů došlo k výraznějšímu nárůstu počtu lokalit.

Ohrožující faktory a péče o lokality

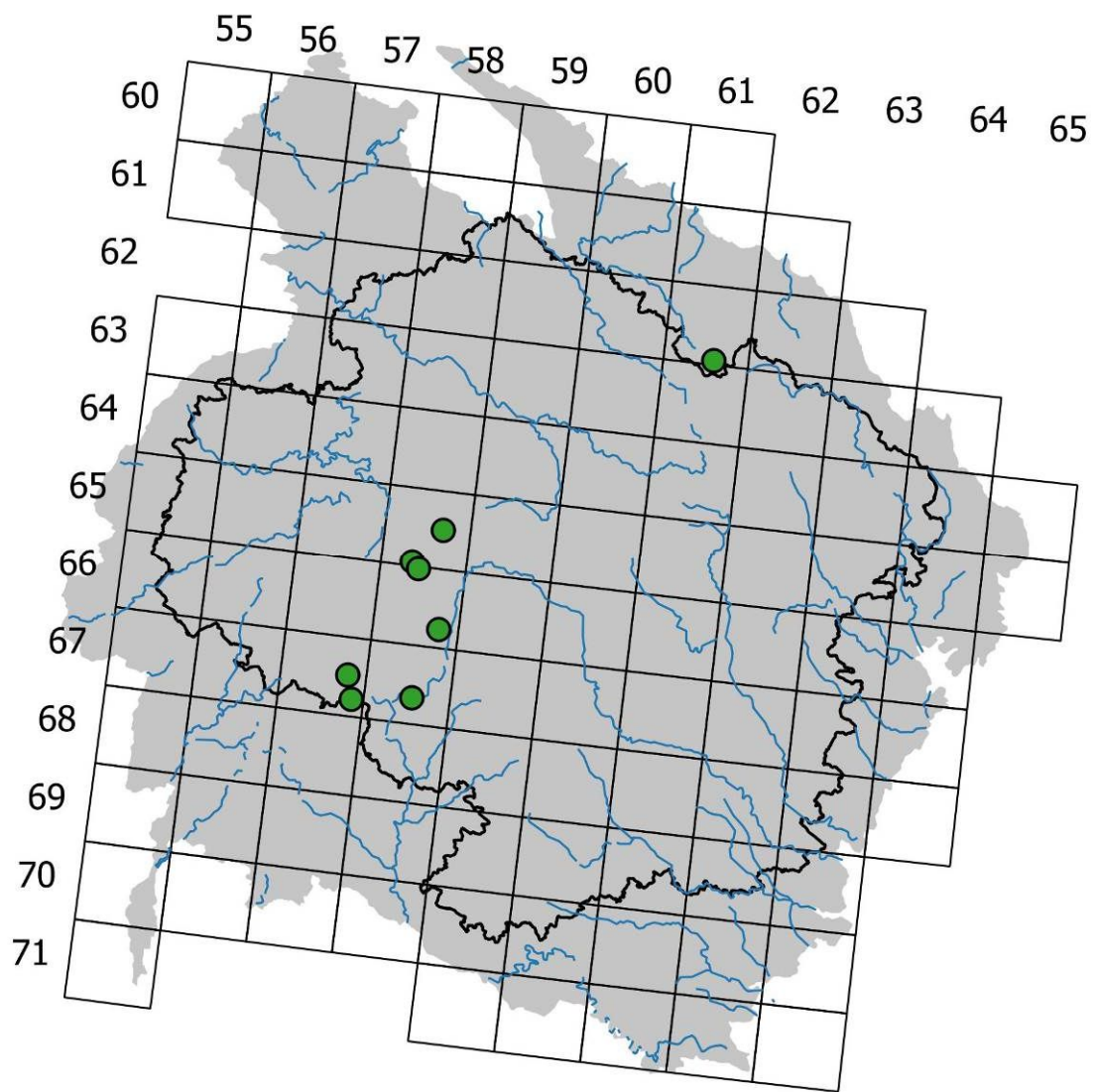
Druh *Sphagnum obtusum* je extrémně citlivý na změny ve vodním režimu lokalit. Dále je ohrožen absencí managementu či jeho nevhodným prováděním. **Pro udržení jeho populací je proto klíčové zachování trvale vysoké hladiny spodní vody a dostatečné heterogenity terénu – druh ke své existenci nutně potřebuje zvodnělé terénní deprese.** Kromě každoročního kosení na nízké strniště, důkladného vyhrabání a včasného odklizení biomasy a likvidace náletových dřevin) je vhodná pravidelná obnova šlenků a zvodnělých mělkých stružek.

Seznam recentních lokalit

Doupě: PR Doupský a Bažantka, ca 750 m JZ–JJZ od obce Doupě, středová část kosené rašelinné louky, 595 m n. m. (49°14'00"N, 15°25'34"E); **Jezdovice:** PP Jezdovické rašeliniště, 1,6 km Z od středu obce, 575 m n. m. (49°19'25"N, 15°27'42"E); **Kaliště (u Horních Dubenek):** PR Rašeliniště Kaliště, rašelinné louky V od žel. stanice Jihlava, 650 m n. m. (49°15'07"N, 15°17'50"E); **Klátovec:** EVL Zhejral, komplex rašelinných luk okolo rybníka Zhejral 0,8–1,6 km V od středu obce, 675–695 m n. m. (49°13'19"N, 15°18'35"E); **Milíčov:** PR Na Oklice, rašeliniště na pramenech Milíčovského potoka, cca 1 km SSV od středu obce, 660 m n. m. (49°24'20"N, 15°23'39"E); **Milíčov:** Nad Svitákem, komplex rašelinných a vlhkých luk podél Milíčovského potoka, cca 1 km VSV od středu obce, 630 m n. m. (49°23'50"N, 15°24'29"E); **Šimanov:** PR Šimanovské rašeliniště, rašeliniště při Maršovském potoku, 0,7 km JJZ od středu obce, 605 m n. m. (49°27'02"N, 15°26'48"E).

Českomoravská vrchovina – lokality mimo Kraj Vysočina:

Vortová: PP Zlámanec, rašelinná louka JJZ od středu obce, 620 m n. m. (49°42'20"N, 15°55'55"E).

Rozšíření druhu *Sphagnum obtusum*; zelený bod – recentní výskyt, černá linie – Kraj Vysočina, modrá linie – řeky, šedivá plocha – Českomoravská vrchovina.